

INVESTICE DO ROZVOJE VZDĚLÁVÁNÍ

VY_52_INOVACE_M_BF_1.SADA_25

- **Název klíčové aktivity:** V/2 Inovace a zkvalitnění výuky v oblasti přírodních věd
- **Označení v TK:** EU-V/2M-BF-1.sada-č.25
- **Autor:** Mgr. Bohdana Friedlová
- **Datum vytvoření:** březen 2012
- **Název DUM:** Velikonoce
- **Vzdělávací oblast:** Člověk a jeho svět
- **Vyučovací předmět:** Prvouka
- **Ročník:** 3.
- **Druh učebního materiálu:** prezentace
- **Klíčová slova:** půst, ukřižování, nanebevstoupení, pašijový týden, zmrtvýchvstání
- **Anotace:** V úvodu této prezentace se žáci dozvědí, že Velikonoce lze slavit různými způsoby. A to z náboženského nebo nenáboženského pohledu. Větší pozornost je kladena na oslavu Velikonoc z náboženského hlediska. Ke konci prezentace se žáci seznámí s průběhem těchto svátků v různých státech světa.

Velikonoce

Obecně lze Velikonoce slavit z různých pohledů:

- Náboženské velikonoční tradice
- Nenáboženské velikonoční tradice

Náboženské velikonoční tradice

Velikonoce jsou nejvýznamnější křesťanský svátek, který je oslavou zmrtvýchvstání Ježíše Krista – vítězství nad smrtí.

Velikonoce připadají na neděli po prvním jarním úplňku, tedy na měsíc březen či duben.

Jsou to velmi dlouhé a složité svátky:

- začínají přípravou – tzv. **půstem** (40 dní bez neděl)
- vyvrcholením je **velikonoční oktáv – Pašijový týden**
- pokračují ještě dalších 50 dní od **Velikonoční neděle Zmrtvýchvstání**
- končí **Letnicí** – slavnost Seslání Ducha svatého

Půst

Postní doba či **půst** začíná Popeleční středou a trvá 40 dní (kromě nedělí).

Co to je půst?

Půst – zdržení se jídla (hlavně masa, vajec) a abstinence, ale může zahrnovat i jiné projevy jako např. almužnu či dobré skutky.

Co je účelem postu?

Duševní očista a příprava na **největší křesťanské svátky roku – Velikonoce**.

*Tento postní pokrm je složen z vařených brambor, vařené
čočky a sterilovaného celeru.*

Postní pokrm

<http://2.bp.blogspot.com/-1HOAFT8us88/TXecTX3b7SI/AAAAAAAAACqM/tuobWNcDlzM/s1600/oo4.JPG>

Pašijový týden

Svatý týden neboli Pašijový týden je významné období, ve kterém si křesťané připomínají:

- poslední týden Ježíšova pozemského života
- jeho smrt na kříži
- vzkříšení

Den v týdnu	Pojmenování
Neděle	Květná
Pondělí	Modré, někde Žluté
Úterý	Šedivé
Středa	Škaredá, též Černá
Čtvrtek	Zelený
Pátek	Velký
Sobota	Bílá
Neděle	Velikonoční
Pondělí	Červené

Květná neděle

- Je označení pro šestou a zároveň poslední neděli postní.

Připomíná slavný vjezd Ježíše do Jeruzaléma.

<http://www.ministeriosccc.org/wp-content/uploads/2010/04/Entrada-de-Jesus-en-Jerusalen.jpg>

- Název svátku je odvozen od květů, jimiž bývají kostely vyzdobeny , a které mají připomínat palmové větve, jimiž lid vítal Ježíše.

Škaredá středa

- Škaredá středa – černá středa.
- Tento den je připomínkou zrady apoštola Jidáše Iškarionského, který se podle tradice ve středu spiknul s farizeji proti Ježíši.

Jidášova promluva s veleknězi
- jeho zrada

<http://www.gastronews.cz/pictures/fotogalerie/jidas.jpg>

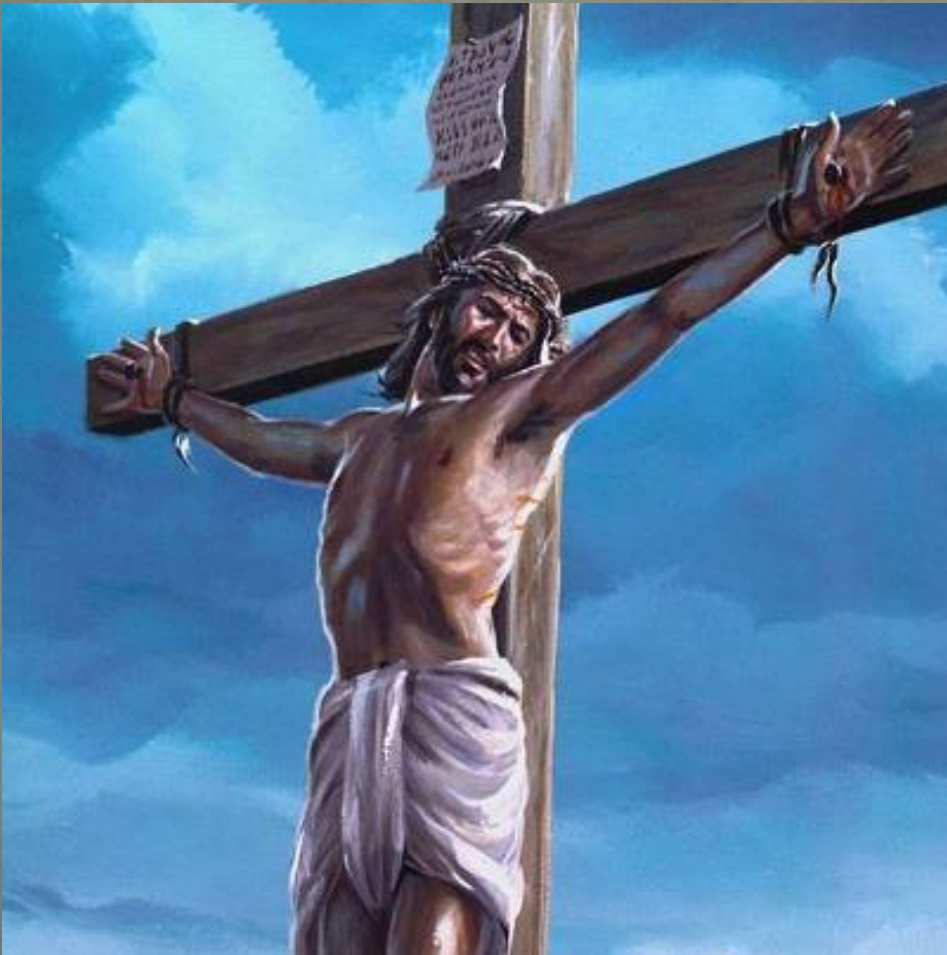
Zelený čtvrtek

- Křesťané si připomínají Kristovu poslední večeři s apoštoly.
- Podle pověry se v tento den jedla zelená strava (špenát, zelí atd.), aby byl člověk celý rok zdravý.

Velký pátek

- Velký pátek, den Kristova ukřižování.

(3)

(4)

Bílá sobota

- Na **Bílou sobotu** končí postní doba.
- Je zvykem slavit liturgii připomínající pomazání Kristova těla, uložení do hrobu.

Pomazání Kristova těla

http://cirkev.files.wordpress.com/2010/04/giotto_-_scrovegni_-_36_-_lamentation_the_mourning_of_christ.jpg

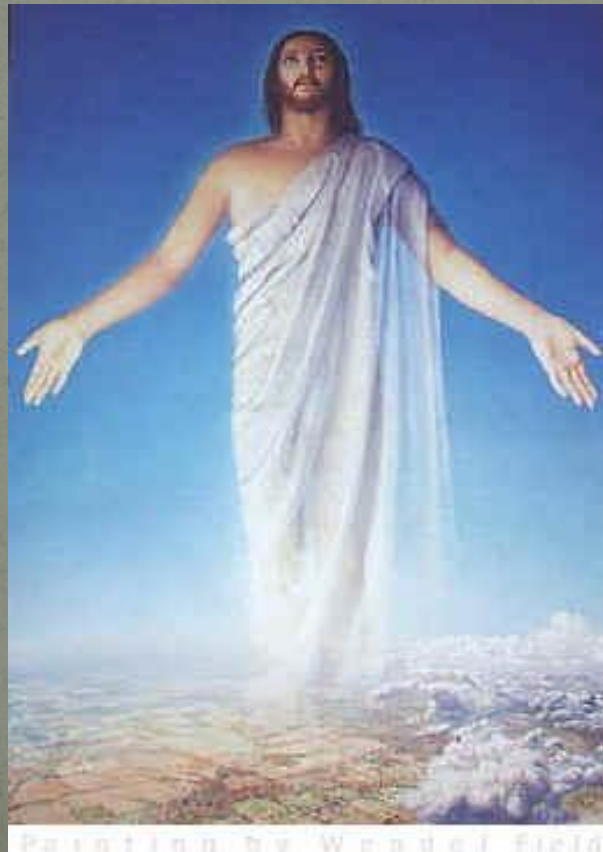
Neděle velikonoční

- Slavnost **Zmrtvýchvstání Páně** (též **Velikonoční neděle** nebo **Boží hod velikonoční**) je největší slavností křesťanského církevního roku, při níž se slaví Kristovo vzkříšení a vítězství nad smrtí.

Nanebevstoupení Páně

- Tento svátek připomíná výstup Ježíše Krista na nebesa čtyřicet dní po jeho vzkříšení (po neděli Velikonoční)

A kdo to byl Ježíš Kristus?

- Známý také jako Ježíš Nazaretský či Ježíš z Nazareta, je ústřední postavou křesťanství.

(7)

- Byl synem Marie a Josefa a narodil se v Betlémě.

(8)

- Ježíš veřejně působil asi od roku 28 jako poutní kazatel v oblasti dnešního Izraele.

- Hlásal brzký příchod Božího království a vyzýval k obrácení či pokání.
- Kolem roku 30 jej Římané v Jeruzalémě ukřižovali.

(10)

Nenáboženské
velikonoční tradice

- Velikonoce – oslava příchodu jara.
- V Česku je prastarou tradicí hodování a pomlázka (odvozeno od pomlazení, tj. omlazení).

(12)

(11)

- Na Velikonoční pondělí ráno muži a chlapci chodí po domácnostech svých známých a šlehají ženy a dívky pomlázkou z vrbového proutí. Při šlehání pronášejí koledy. Nejznámější je: „Hody, hody doprovody, dejte vejce malovaný ...“

Video

<http://www.youtube.com/watch?v=H5U5GDDCq3k>

- Ženy mužům dají barevné vajíčko (prastarý symbol plodnosti) jako symbol díků a prominutí.

- Pověst praví, že dívky mají být na Velikonoce vyšlehány, aby zůstaly celý rok zdravé a uchovaly si plodnost.

Hody, hody, doprovody...

http://img.blesk.cz/img/1/gallery/862389_pomlazka-velikonoce-navod-koleda-hobby.jpg

Velikonoční symboly

BERÁNEK

V křesťanství je beránek jedním ze symbolů Ježíše Krista, neboť obrazně podle křesťanské víry on je beránek, obětovaný za spásu světa.

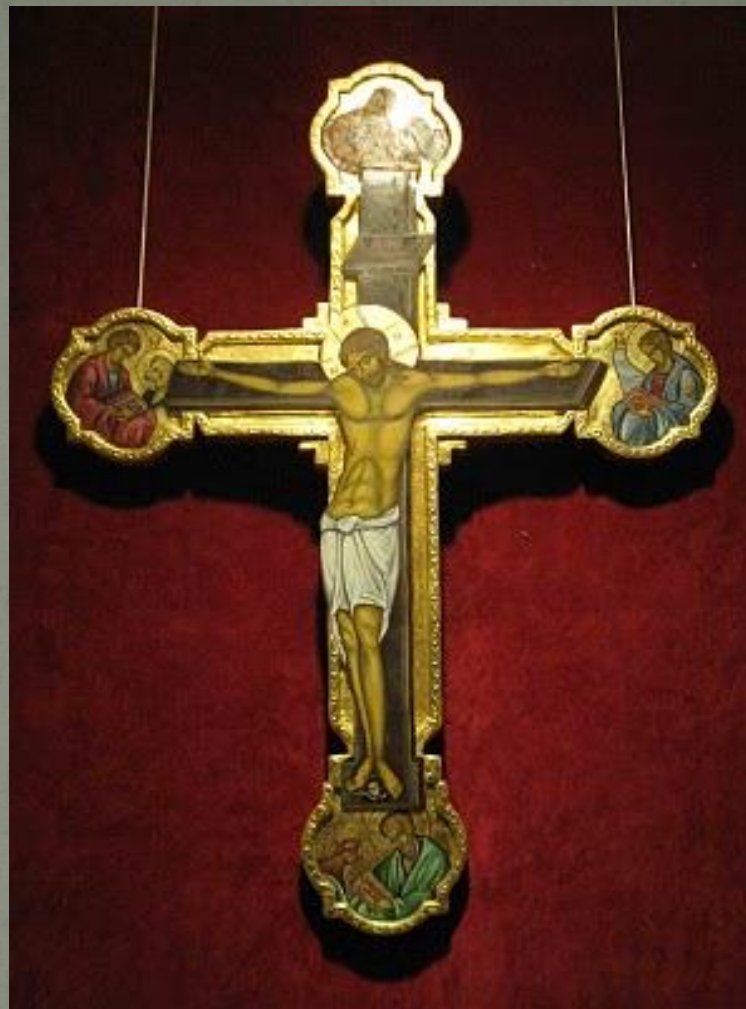
Beránek

http://i.idnes.cz/11/042/cl6/JOB3a7baf_profimedia_0004062571.jpg

KŘÍŽ

Je nejdůležitějším z křesťanských symbolů, protože Kristus byl odsouzen k smrti ukřižováním.

Tento trest patřil k trestům nejvíce krutým a ponižujícím.

VAJÍČKO

Symbol nového života. V mnoha kulturách je vejce symbolem plodnosti, života a vzkříšení. V souvislosti s lidovou tradicí vznikl zvyk tato vejce malovat.

ZAJÍČEK

Má zřejmě původ v pohanských rituálech oslavující příchod jara.

Velikonoční zvyklosti v zahraníčí

Anglie

Blížící se Velikonoce v Anglii ohlašuje již koncem února masopustní úterý – tzv. palačinkový den

(17)

Co je "Hon na vajíčka", neboli "Egg Hunt"?

Symbolem anglických Velikonoc je velikonoční zajíc. Ten o Velikonoční neděli naděluje čokoládová vajíčka - poschovává je různě po domě a hlavně po zahradě (když děti ještě spí). Pak se na ně ráno pořádá velký hon.

(18)

Mexiko

V předvečer **Velikonoc** po setmění tisíce lidí zaplaví ulice. Zapalují obrázky nebo sošky zobrazující Jidáše.

Velikonoce v Mexiku

http://www.national-geographic.cz/wp-content/uploads/2012/03/pinotepa-nacional_5.jpg

Norsko

(19)

- V Norsku je, kromě lyžování v horách a malování vajíček, tradicí řešení vražd. Všechny velké televizní stanice vysílají kriminální a detektivní příběhy. Také noviny otiskují články, ze kterých mohou čtenáři zkusit odvodit, kdo je pachatelem.
- Dokonce i krabice od mléka bývají potištěny příběhy s vraždami.

Děkuji za pozornost

Odkazy v souladu s autorskými právy

OBRÁZKY

1. http://windhavenshaman.files.wordpress.com/2010/12/full_moon-dec-21-blod.jpg
2. <http://subory.hnusta.sk/udaje/Objekty/obrazky/2008/Pristole.jpg>
3. http://sphotos-a.xx.fbcdn.net/hphotos-prn1/c67.0.403.403/p403x403/426373_173726386098360_786361012_n.jpg
4. http://www.blogvericiho.cz/wp-content/uploads/2010/03/grunewald_crucifixion-300x260.jpg
5. <http://jozefkovalik.files.wordpress.com/2009/04/b5f281c25d5ac691358d7b57bf9107cc.jpg>
6. <http://researchersoftruth.eu/images/jezis.jpg>
7. <http://mediao.mypage.cz/images/mediao:4a661f6bbb2cd.jpg/Jezis%20pastyr.jpg>
8. http://old.gemerland.sk/storage/200812241213_jezis2.jpg
9. http://ndo2.jxs.cz/826/071/a52f8c5d34_53804884_02.jpg
10. http://img.ihned.cz/attachent.php/12653760/KNbQsVPuO5hMnoCLqegT7BGxfrIDFwjS/ukrizovanie-jezisa-krista-malba_s.jpg
11. <http://zvonline.sk/wp-content/uploads/2012/04/ve%C4%BEk%C3%A1-noc.jpg>
12. Vlastní archiv autora
13. http://nter.net.ua/uploads/posts/2011-04/1302642897_09ffc64839b15450d1239229d9e1c7a6128412177375.jpg
14. http://3.bp.blogspot.com/_vmXiZoNKUgc/S5Oi5CT58rI/AAAAAAAAAPw/KE4Z37bBAjA/s400/%Do%9A%D1%8o%D1%8A%D1%81%D1%82.jpg
15. <http://svetpohladnic.sk/pohladnice/images/brao31.jpg>
16. http://ndo4.jxs.cz/735/559/4e34069c6e_75572606_02.jpg
17. <http://kgbacikovia.websnadno.cz/kukuricne-palacinky-merunkova-marmelada.jpg>
18. <http://www.stred.brno.cz/uploads/gallery/full/6406.jpg>
19. <http://wwp.greenwichmeantime.com/images/time/europe/norway.jpg>

TEXT

- <http://cs.wikipedia.org>

HYPertextové odkazy

- byly vytvořeny k 29. 3. 2012